

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, razsemel ponedeljek in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati v vsaki ogerški deželi za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na doma se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižja cena in sicer za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od št. stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

O pravnih, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad ministrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Bosne in Hercegovine.

Dunaj 19. avgusta. Cesar je z ozirom na poročilo poveljnika 13. armadnega kora, fzm. Filipoviča, o zmagovalni bitki 16. t. m. Filipoviču sledeči telegram odposlal:

„Zahvaljujem se Vam za veselo darilo k mojemu rojstnemu dnevju, ter izrekam Vam in vrlim četam za nov uspeh njihovega žrtvovanja in hrabrosti iz celega srca svoje priznanje. To naznanite vsem poddanim oddelkom.“

Več mest zasedenega ozemlja je k cesarskemu rojstnemu dnevju svojo lojalnost izraževalo. V Mostaru, kjer je bila maša na prostem, a v katoliški in grški cerkvi slovesna velika maša, prišli so k divizijskemu poveljniku Jovanoviću škofje, medslis in notabli, da so izrazili z globokim spoštovanjem svoja voščila za blagor cesarja in kralja, ter mu zagotovili neomejeno pokorščino.

V Banjaluki izrazil je mutesarif postajniškemu poveljniku generalu Samcu svoja najiskrenejša voščila za blagor cesarja, ter svojo nepremakljivo udanost. Mesto kazalo je pri slavnostnej dnevnej straži svojo veliko radost.

V Berbiru sta kajmakam in mestni dostojanstvenik postajniškemu poveljniku izrazila svojo udanost do cesarja, ter sta izrekla svoja ponižna voščila k cesarjevemu rojstvenemu dnevju.

Došla poročila pravijo, da je vodja vstašev Golub Babić, kakor da se je tudi več družih vodjev v Srbu udalo in orožje oddalo. Tudi druge vstaške čete jednako

nameravajo storiti. A iz Slujna je došla vest, da se pri Prošicem Kamenu na Korana-mostu mohamedanski vstaši zbirajo, in da sta sem prišla od Novega dva tabora redivov.

16. in 17. avgusta so se morali oddelki 18. divizije z okolo Stolca mnogoštevilno zbranimi vstaši, ki so bili v trdnih pozicijah, boriti, a sè srečnim uspehom za našo vojsko. Naši izgubili so le 2 mrtva in 15 ranjenikov.

Hrvatski višji državni pravdnik Špun, ki je spremljal fzm. Filipoviča v Bosno, padel je 14. t. m. na maršu po nesreči iz voza ter si je nogo zlomil. Prevozili so ga potem v Travnik, kjer se zdaj leči.

Poljski telegraf je od glavnega kvartirja do Banjaluke bil te dni na več krajih od upornikov pretrgan tako, da je vest od zmage 16. t. m. pri Habelovci še le 18. t. m. došla na Dunaj. Sploh telegrami iz Bosne po več dni potrebujejo, predno dojdejo na svojo adresu. Pokazal se nam je privatni telegram vojaškega zdravnika dr. K. oddan v Doboju 17. t. m. zvečer, a došel je v Ljubljano 19. t. m. Za 20 besedne telegrame odtod v Bosno se mora plačati 2 gl. 80 kr.

„Obzor“ poroča, da je ena cela brigada hrvatskega domobranstva mobilizovana, katera bo zasedla mejo, da brani zemljo pred eventualnim navalom turške druhali. V Zagrebu pak dela odbor priprave, da se kolikor mogoče sijajno proslavi ulaz naše vojske v Sarajevo.

Naše predstraže so stale 16. t. m. po zmagi pri Han Belatovci uže v Kiseljsku, od

ki je samo še četeri milje ali dva dnij hoda do Sarajeva. Če se vstaši niso več ustavljali, lahko so naši, kakor je bilo namenjeno, 18. zvečer na cesarjev god zasedli glavno mesto Bosne.

Zakaj se je morala 20. divizija Szapary v Bosni nazaj umakniti, o tem piše „Pester Lloyd“ sledeče:

„Prvotno se je nameravalo, in to predlagal in zagovarjal je fml. grof Szapary, da bi 20. divizija Savo prekoračila pri Gunji, oziroma pri Novej Brecki in Racinovcah. Od Nove Brecke pelje še precej dobra cesta v Tuslo in od Racinovec proti Bjelini. Cesta proti Tusli pelje sicer skozi več ozkih sotesk, ter gre pri Lukavici jako navzgor, a ta črta bila bi najkrajša, le 5 1/2 milj dolga in zveza z mejo bi se lahko ohranila. Cesta v Bjelino je v ravnini in le 4 milje od meje odstranjena. Ako bi bili ta dva kraja zasedli, gospodovali bi nad celim severno vzhodnim delom Bosne in nad malim Zvornikom. Vsled teh dispozicij se tudi nij treba zdelo 20. diviziji kakor drugim mobiliziranim divizijam v smislu vojnega načrta hribsko brigado dati, in so se pridejali k tej diviziji le ogerski polki, kateri zavolj ozkih hlač teško hodijo v hribe.“

A poveljnik 13. armadnega kora, general Filipovič je v zadnjih dnevih meseca julija ta načrt premenil; jeden del vojske moral je v hitrih marših iti od Mitrovice čez Vinkovce v Samac, in pri turškem Samcu je 20. divizija najprej stopila na bosenska tla. Od tu pelje slab pot v Gradačac. Ob jednom je pa 20. divizija skoraj za polovico se zmanjšala, ker je višji poveljnik divizijsko konjiško brigado, polovico polka Mollinary, in polovico tréua in

Listek.

Iz Ljubljane v Hercegovino.

Dolgo časa uže odlašam z bolj obširnimi sporočili za vaš cenjeni list, v katerem mislim nekoliko natančneje razpravljati potovanje v Dalmacijo, katero sem storil v zvezi s 33. lovskim bataljonom, — ker mi pa vedno časa primanjkuje, prosim, sprejmite za zdaj te-le vrstice; ako mi bode čas dopuščal, in ako bode vam drago, — bodem prihodnjic nekoliko več pisal.

Kakor znano, smo šli iz Ljubljane 22. junija zvečer z mešancem, v Trstu smo ostali cel teden; — huda je bila vročina, ki smo jo morali prestati ta čas na vajah po kraškem kamenju, pa nismo jo občutili dosti, ker smo vedeli, da nas še kaj hujega čaka. — In res, nismo se motili!

V nedeljo 30. junija o poludne smo stopili na lepi Lloydov vapore „Aurora“, ki nas

je po 65 urnej vožnji v Kotoru postavil na suho; — dozdej je bilo vse dobro. — Če so kranjski fantje uže na železniškem vlaku nas razveseljevali s prepevanjem milih odhodnih pesnic, ki v tako resnem slučaju še bolj globoko do srca segajo, — so to storili tudi na barki, ko nas je bilo 1400 vojakov skupaj; razne burke, ki so jih Dunajčari uganjali, so storile, da smo za trenotek pozabili, kje da smo in zakaj da smo tu.

Vožnja je bila kaj lepa, morska bolezen, katere smo se toliko bali, nij se prikazala pri nobednem; na daljnem bregu smo videli približati se in zopet izginiti istrska in dalmatinska mesta, mej katerimi imajo nekatera prav romantično lego.

Prvič smo se ustavili v Spljetu, kjer nas je 1. kompanija ženijskega polka zapustila, ravno tako v Makarski, 11. lovski bataljon smo pustili v Slanem.

Omeniti moram še zares velikansko podobno zahajajočega solca na morji; vidljiv je

bil vtisek, ki ga je to napravilo na vse. — To o vožnji.

Drugače pa je bilo vse, ko smo došli v Kotor; — nismo imeli časa občudovati velikih gora, ki obdajajo kotorski zaliv, mudili smo se tam le pol ure, in potem smo odrinili koj peš proti Budui. Tukaj se začne vrsta žalostink, ki smo jih v Dalmaciji preživeli, — slabe ceste, malo ali celo nič vode, nobedne hiše ali krčme, in — marširati v hudej o poludanskej vročini.

Ob 3. uri popoldne — bilo je 3. julija — smo prišli v Buduo, kjer je bil štab in 2. kompanija našega bataljona; drugi dan sem jaz odvedil drugo polovico transporta v Castel Lastuo, kateri je zadnji kraj v Avstriji, 4 ure od Antivari.

C. Lastua je majhna vas ob morji, in njeni prebivalci — večinoma grške vere — si pridobijo svoj zaslužek po večjem od tamšnjih vojakov, ko jim potrebsčine na barkah in mulah prinašajo in odvažajo.

tovorne živine odkazal uže polnej 6. diviziji. Grof Szapary moral je s 6—7000 vojakov, brez hribskih topov, se samim poljskim topništvom in nezadostnim trénom v najslabšem vremenu iti z Gradačaca proti Gradčanici in od tu črez hribe po hudih potih v Tuslo. Izvrstne čete bile bi se pa tudi v teh neugodnih odnošajih vzdržali, ko bi dobili živež in strelivo, kar je na neumljiv način naenkrat izostalo.

11. pričel se je grof Szapary nazaj pomikati. 12. se je pa tudi uže v glavnem stanu in v vojnem ministerstvu znalo, da se 20. divizija nazaj pomika in se vedno z vstaši bojuje; ko je prišel grof Szapary 13. v Gradčanico, nij dobil tam družega, nego živež za tovrno živino, a za utrujene vojake ničesar, tudi streliva ne. Zveza z Dobojem se je zopet naredila, a od Samca na črti za obskrbljevanje tudi še 14. in 15. nij bilo nobedne pomoči, in vrle čete morale so iti, ker niso imele streliva, in so jih vstaši vedno bolj proganjali, v črto za odpočitek pri 6. diviziji.

Razumemo, da mora Magjare hudo peči nesreča, katera je baš Magjara Szaparyja zadela, v tem ko slovanska generala Filipovič in Jovanovič zmagonosno napredujeta. Pa vsaj Szapary nij prvi nesrečni magjarski general, Gyulay in Benedeki so Avstriji še vse huje nesreče nakladali.

Seeder in Seidl!

Iz Maribora 18. avg. [Izv. dop.]

Pred kacimi 13 leti je bil tu v Mariboru velikansk pogreb; vse polno ljudij, iz vseh krajev pripeljali so se in posebno si ti slovenski kmet iz bistriškega, mariborskega in st. lenartskega okraja bil močno zastopan in spremljal si tedaj moža, ki ti je bil zvest prijatelj in dobrotnik do groba. Veliko je storil bil ta mož za tebe slovenski kmet in hvaležno si ga nosil v srcu, in zaradi tega so ti tekle solze črez obraz, ko so ranjkega škofa Slomškega položili v rakev k večnemu počitku. Za Slovenca, ki svoje ljudstvo ljubi, bilo je tolažilno videti na dan Slomškovega pogreba, da Slovenec nij nehvaležen človek, ampak da ve može ceniti, ki so zanj delali, zanj svoje premoženje žrtvovali, da žalosti solze preliva na grobu onih mož, ki niso ven v tujino zaljubljeno zrlji, ampak s krepko ljubeznijo, kakor škof Slomšek, se ubozega slovenskega

ljudstva oklenili, ter mu raztrgano krilo po svojej moči olepšali. — Slovenski kmet, ti si dobro vedel, kaj je škof Slomšek za te storil. Videl si ga, ko je neutrudljivo šole obiskaval, slišal si ga, ko je učitelje, svoje duhovne, ko je tebe budil k ljubezni do ljudske šole, videl si ga, kako je ta škof Slomšek, kmetskih staršev sin, slovensko tvojo mladino ljubil, kako je za njo berila spisaval, in kako je pesnice, ljubke pesnice v čistej nepokvarjenej tvojej materinščini zlagal in slišal si, kako so se te ljubke pesnice iz veselih grl tvojih otrok glasile po hribih in dolih tvoje domačije. In ko ti slovenski kmet jeseni v nedeljah gori proti hramu romaš z majolko v roki, zapoješ gori: „Sloven'c Slovenca vabi, če se mu pit'ne gabi,“ ali: „En hribček bom kupil, bom trte sadil, prijat'lje povabil, še sam ga bom pil“ in te kdo vpraša, od kod si dobil te lepe pesnice, povzdignil boš čašo in škofu Slomšku boš napil srčno zdravico.

In ko dobiš za jeden goldinar pet bukvic od družbe sv. Mohora in vprašaš, kdo je neki to društvo ustvaril, ki toliko berila za mali denar slovenskemu kmetu podaja, odgovarjaš si sam: pri ustvarjenji tega društva je gotovo bil naš Slomšek zraven, in nijsi se varal.

Bil je škof Slomšek cel mož in z zlatim krišcem na prsih, zlatim prstanom na prstu in mitro na glavi nij zabil, da je slovenske matere sin, in zaradi tega šlo si slovensko ljudstvo za njegovim pogrebom, in točilo si solze na njegovem grobu.

To je bilo lepo videti, s tem si slovensko ljudstvo svojemu buditelju, svojemu prijatelju, dobrotniku Slomšku najlepši venec položilo na grob, sebi pa si čast delalo.

In kogar ti slovenski kmet tako štimaš, kakor Slomškega, tega tudi ne puščaš žaliti. Ti ne goniš dosti besedij, kratek si, ven veržeš človeka, ki ti tvojega prijatelja razžali. Ti si pošten prijatelj, komur si. Goljufan si bil uže dosti in ne zaupaš tako rad ljudem, pa če si komu srce odprl, potem ne sme nikdo žaliti tvojega gosta v srcu, tu si ti jako hud. Prav imaš, odkritosrčnost, če je tudi bolj trda, je zmiraj boljša in lepša, nego prav sladka prilizljivost, ki vsem ljudem ustreči kaže, zraven pa nikomur nij prav dobra. Boljše zamera, nego da človeku opreka, da je potuhnenec in priliznjivec. —

Slomšku je bilo slovensko ljudstvo na Štajerskem hvaležno, in nabralo se je mej tem štajerskim slovenskim ljudstvom nekaj tisoč goldinarjev za to, da se temu ljubljencu slovenskega ljudstva dostojen spomenik postavi. Ko je bil spomenik gotov, se je postavil 24. junija tega leta v stolnej mariborskej cerkvi. Postavljenje kacega spomenika pa ne gre tako tiho, mora se reč bolj praznično napraviti. Ker se je vedlo, da Mariborčanom, ki so sicer nekdanj radi videli, da je škof Slomšek škofijski sedež iz sv. Andreja na Koroškem v Maribor preselil, ker mesto se je s tem v marsikaterem obziru povzdignilo in marsikateri krajcar ostane zaradi tega v Mariborn, — bolj praznično postavljenje Slomškovega spomenika ne bo prav, ker ljulje ti „nemški“ Mariborčani trdijo, da so njih očetje se iz trdega Nemškega sem preselili, in da v njih kar nič ne teka slovenske krvi in so zaradi tega prav gorki prijatelji Nemcev, in bi tedaj radi imeli, da bi se Nemštvo tudi bolj širilo; ker se je to vedlo in da bodo Mariborčani jezni, da se slovenskemu možu Slomšku v „nemškem“ — Mariboru spomenik stavi, odločili so slovenski možje postavljenje Slomškovega spomenika bolj mirno praznovati. Zaradi tega se je praznovanje Slomškovega spomina bolj malo napravilo. Pa tudi tega niso dovolili. Glava mariborskih „Nemcev“, župan in notar Reiser je kot načelnik političnega mestnega urada celo praznovanje prepovedal.

Proti tej prepovedbi pritožili so se Slovenci pri namestništvu v Gradci, in to namestništvo v Gradcu nij moglo opravičiti Reiserjeve pritožbe.

Tu se je tedaj zastoj kopala jama pred Slomškovim spomenikom; še stoji ta spomenik in prav trdno, in zdi se človeku, kakor bi se Slomšek iz mramora prav veselo smijal, videč kako so se ljudje trudili, da ga poderejo. —

No, 24. junija tega leta tedaj „nemški“ mariborčani — niso pokazali, da Slomšek a čestijo, ampak pokazali so ti gospodi, da ga mrzijo, da jim Slomšek nij všeč. Bojijo se tega mrtvega velikana in to po vsej pravici, ker velik je mož Slomšek, on živi v prsih celega ljudstva, kje so pa oni, ki so njegovo slavnost prepovedali! — Prijatelji tedaj ti možje mariborski niso Slomškovi,

Katoliki — okolo 30 jih je — imajo svojo lastno majhno kapelico, katero oskrbuje nek star kapucin P. Paulo, prej misijonar v Macedoniji. — Na njem sem videl podobo pravega katoliškega misijonarja. P. Paulo prebiva sam v svojem majhnem farovžu, si sam kuha, in tudi pri oltarju sam streže; pogovarjala sva se vedno le v latinskem jeziku, ker on sicer le laško in slabo dalmatinsko umé. — Ker je bilo vse z vojaci tam napolneno, moral je tudi on 12 mož pod streho spraviti, storil je to rad, in vojaki ga še denes hvalijo, kako je še celo njim stregel z raznimi rečmi.

Okolo Budue in Lastue so nastavljene ob našeji meji čuvalnice Kosmač, Spiridione, Kopač, Presjeka, Uglica in Vetrno Guono.

Dve največji od teh, Kopač in Presjeka, sem imel priliko večkrat gledati, akoravno je pot do tja 4 ure dolga in nič kaj vabljiva, na Kopaču je bilo 40, na Presjeki pa 61 mož posadke.

Kako resno je mislila Avstrija uže na vojno s Črno goro, to kažejo skrbne priprave

na teh trdnjavah; trdne dratene mreže jih obdajajo, magazini so napolnjeni z raznim provijantom za celo leto, tamošnje topove itd. prišel je skoraj vsak teden višji oficir ogledati, — vse to je kazalo na „eventuelne“ slučaje, toda zdaj je zopet vse mirno, posadka je zmanjšana, in poprej jako živahno gibanje se je vleglo nekoliko. Vidite, to so nasledki vetra, ki — odpihlja.

Izvrsten je izgled s Presjeki; vidi se gornji del skadarskega jezera, ki leži le 1 1/2 ure spredej, luko pri Baru, črnogorske trdnjave Nehač in Čaj, in proti zahodu široko morje proti Italiji; — pri jasnem nebu videl bi z dalnogledom otok Krf, katerega pa mi nijsmo zapazili.

Presjeka leži okolo 2000 črevljev nad morjem, in na najvišjem kraji je v kamen vsekan napis, ki pravi, da je celo Nj. veličanstvo naš presvitli cesar 5. maja 1875 tudi ta kraj obiskal; tudi ležita tam pokopana dva Štajerca 8. lovskega bataljona, ki sta bila

ubita in mrtva najdena mej skalovjem l. 1870 po vstaji.

Sploh je pa še veliko znamenj, ki domačina in tuja opomnijo na to nesrečno vstajo, ob morji stojijo še hiše nepokrite in na pol razdejane od topov c. kr. vojnih ladij, — pravijo, da se ne popravijo nikoli več zaradi spomina. —

Toliko o Lastui; ker je kraj majhen in skoraj nič ravnine nij, smo morali vedno po golih kamenitih gorah svoje vaje opravljati, vročina je bila tolika, da smo jedenkrat celo 40° C. v senci šteli, — zato si pa tudi lahko mislite, kako željno da smo pričakovali povelje za odhod v Dubrovnik, kamor smo bili uže od začetka namenjeni.

Ako mi še prihodnjič v vašem listu nekoliko prostora dovolite, vam bodem 5 dnevni marš iz Lastue v Dubrovnik popisal; zanimiv in težaven je bil, če pomislite, da so nas hoteli vstaši napasti pri starem Dubrovniku in da je vroč na vzročila smrt treh krepkih vojakov.

Toda o tem prihodnjič! J. S.

najboljši prijatelj, pa je Slomšek bil tvoj, slovensko ljudstvo! —

No počakajte, ki Slomška in slovensko ljudstvo tako ljubite, 12. septembra tega leta bo naš slovenski kmet eno Slomškovo pesen zapel: „Sloven'c Slovenca vabi, če se mu pit' ne gabi“ in peli bodo vaši kandidati pri volitvi, živijo, pa še jeden drugokrat! — kaj ne, slovenski kmet, prijatelj Slomškov!!

Nemškutarji in njih lansko turkoljubje.

Še leto dnij nij minolo, ko so nemškutarji vse bogove celega sveta prosili, naj bi grozovitemu Turku podelili moč, da bi razdrobil ne le pod teškim jarmom zdihajočo slovansko rajo, ampak tudi druge Slovane, ki so jej prišli na pomoč. Kako so ubogo slovansko rajo psovali, kakšne nesramne reči so o njej govorili, da se je pravičnemu grozilo. Koliko najlepših gradov bi si bili v ta namen sezidali, da bi v njih obhajali slovesnosti zmag nad ubogo rajo.

Kje pa ste zdaj ob času sile? Ali mar niste več navdušeni za turške begove — tlačitelje uboge raje? Zakaj se vendar, nemškutarji, skrivate, in obraze povešate, namesto, da bi jim šli s ponosom sami vi na pomoč, da se njih „kulturno“ gospodstvo — ali kakor smo mi rekli — tiranizem ohrani nad zbeganimi Slovani? Kje je vaše nemškutarsko usmiljenje, kje vaš nemški liberalizem, kje vaša doslednost, — zdaj, ko gre vašim turškim pristašem za obstanek? Mar vi uže po jednem letu na svoje ljubeznjive prijatelje Turke pozabite? He, ironije!

Jelite, sram vas je do pete? Ker vaša nesramna puhla nemčurska ideja z lanskim turškim kulturnim bojem, z vsemi židovskimi zvijačami v dunajskih časopisih in v „Laib. Tagbl.“, ter „Laib. Ztg.“ nij rodila takega sadu, da bi krivica bila nad slovansko pravico prevladala, pomaknili ste se nemčurji in ustavaki klaverni nazaj k svojemu najetemu ognjišču, da bi si vnovič izmišljevali kake prekanene hudomušnosti, katere bi radi mej nas Slovence trosili. Pa motite se. Za nas so tiste britke ure minole, ko ste naše ljudi za nos vodili. Zdaj se tudi uže zapadni Slovani svoje narodnosti toliko zavedajo, da vedó, da od vseh zatiralcev svojega materinega jezika ne pričakujejo nikakoršnih dobrot, temuč to, da jim spridijo najsvetejši biser — materini jezik, in jih porablajo za vsakoršne svoje koristi, bodi si ko stroj za potujčevanje lastnega naroda, ali pa za to, da jim ostanejo zatirani sužnji.

Vaše nemškutarske in turške hinavske ideje so tačas slavele, ko se je oziralo le bolj na zunanost života in na presiteni želodec, ne pa na to, da bi se bila narodu kakoršna koli čast priborila.

Odjenjajte tedaj vi, nemškutarji, zatiralci Slovanov, ker vidite, da se zaradi vaših pregreh maščuje pravica nad vami in vašimi somišlječimi; vrnite se ali pojte na pravo pot, in spovedajte se svojih nemčurskih grehov, da jih ne bodo za vami celo vaši sinovi podedovali; stopite z izkesanimi srci pred pošteno idejo pravičnosti, in prosite, naj ima še potrpljenje z vami, ker ne boste več osramočevali svojega lastnega slovanskega naroda, temuč si boste prizadevali, da bodo tudi vaši otroci pošteno po domače odgojeni, da ne bodo izdajalci svojega lastnega naroda!

Mej tem časom, ko boste vi nemškutarji naš svet odobrili, približuje se pa družim zatiranim Slovanom in nam jutrna zarja, katere bliščeča se svitloba jim ne bode le podelila moralnično moč, da se bodo svoje narodnosti vedno bolj zavedali, ampak jim bode razsvitljevala tudi senčnate kraje ostalih požrešnih nasprotnikov, da se jih ognejo. —r.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. avgusta.

Za volitve v deželne zборе se povsodi jako pripravljajo. Na Češkem osnoval se je odbor velikoposestnikov državopravne opozicije, ki dela na to, da bi v velikem posestvu zmagala, ter tako v češkem deželnem zboru dozdajno ustavoverno večino potisnila v manjšino. — „Presse“ jadikuje, da na slovenskem štajerskem liberalci premalo agitirajo za svojo stranko, in bodo tedaj pri volitvi gotovo polegali. Tudi mi takisto upamo.

Vnanje države.

Knez črnogorski priporočal je v Gradovem zbranim Hercegovincem, naj se ne vstavljajo avstrijskaj okupaciji. In ker bo knez Nikita vojni kordon ob meji še na dalje obdržal, pokazal se je dosti lojalnega nasproti Avstrijskej. Vendar dunajski magjarski listi ne morejo dovolj psovati na črnogorskega in srbskega kneza, češ da ta dva sta kriva celega upora v Bosni, kakor da bi ne bilo stoletnega smrtnega sovraštva mej mohamedanci in kristjani. Da je Srbom in Črnogorcem vsa ta vstaja po volji, no temu se nij čuditi, ker se baš vsled upora mohamedanski element do pogina oslabi; a ko bi se okupacija ne bila mirno vršila, bili bi mohamedanci še zanaprej ostali gospodje, kristjanska raja pa — raja.

Turčija se je zopet malo skrčila. Knježevina Samos odrekla je sultanu pokorščino. Doslej je bila navada, da je moral vsakdo, kdor je stopil v kako javno službo, priseči sultanu zvestost. Tega zdaj ne bode več treba, nego dotični moral bode obljubiti domovini zvesto služiti. Torej knježevina ta se je odločno postavila na stran Grške.

Francoska se bolj in bolj odločno postavlja na stran Grške ter jo podpira v nje nih zahtevanjih. Zdaj je odposlala svoje ladjevje na egejskem morji k obalim Grške, da bi to varovala kakega nenadejanega napada od strani turškega brodovja.

Iz Hamburga se javlja, da so se zjedinjeni socijaldemokratje in Velfi pri ožjej volitvi v Harburgu stepli. Policija in vojniki delali so mir; jeden mestjan je ubit, več družih, tudi vojakov je ranjenih.

Angleški parlament se je odložil. Prestolni govor naglašá, da je kraljica v zadujem času le na to delala, da bi se mir ohranil; nadalje omenja kot veliko uslugo angleškega parlamenta, da se je sanštefanska nagodba morala dati kongresu v progled. Porta je sicer veliko zgubila, ali Angleška ohranila jej je neodvisnost. Angleška bode varovala aziatsko turško posestvo; zato je pa si morala Ciper osvojiti. Mir je osiguran. — Koliko je istine na tem, da se je Angleška trudila mir ohraniti, to so kazala njena vojna pripravlanja. Ako se je zdaj svetovni mir ohranil, to nij zasluga Angleške, nego Ruske, katera je iz prevelike obzirnosti proti Angleškej pojenjala v svojih pravičnih zahtevanjih. Kar se pa tiče neodvisnosti, katero je Anglija dala Turškej, ta neodvisnost tudi Turkom samim ne dopada, ker v resnici so Angleži postali njihovi nadzorniki, ki jim s palico v roki vedno za hrbtom stoje. Turki uvidajo, da jim bodo Angleži s časom ne varuhi njih samostalnosti, nego gospodarji, kateri jim bodo žep popolnem izpraznili.

General-lejtenant sir Neville Chamberlain odposlan je kot izredni poslanik v Kabul, afganistanskemu emiru. Ker Angleži ne znado dobro, kako stoji razmere mej Rusiji in emirom v Kabulu, hočejo se s svojimi lastnimi očmi preveriti, — da ruski vpljiv raste v Aziji.

Iz Larnake se poroča, da angleški vojaki na Cipru jako bolehaljo. 25 odstotkov in 2 tretjine zdravnikov trese mrzlica.

Dopisi.

Iz Ljubljane 18. avgusta [Izv. dop.] (Še jedenkrat o Cecilijinem društvu.) Za ilustracijo neizpodrivanja domačega petja iz cerkva, služi naj dopisniku iz Medvod v 186. št. „Slovenskega Naroda“ ta-le faktum, ki se je godil, ve se kje, blizo Ljubljane. — Navada je, kakor povsodi na Kranjskem in drugod še bolj nego kod nas, da se imajo litanije v jeziku ljudstvu umevnem, tedaj v narodovem jeziku. Innacijonalni ceciljci, so hteli pa z latinskimi producirati se. A pametni možje, vedoči, da Bog oče v nebesih tudi kaj slovenski razume, jo naravnost iz cerkve pomaknejo. Jedva so jih pregovorili, da so ostali, obljubivši jim, da bodo lahko vsi peli po domače. Še le, ko se je ta absurda namera popustila, so dali se utešiti. — Samo takov možat odgovor je pravšen. Ako bodo Ceciljci v takem smisli postopali, bodo ljudstvo pohujševali, od bogoslužja odvracali in cerkve opustošili, da bodo cerkve prazne kakor so na Dunaji in drugod, koder se ostentativno skazujejo ceciljska prenapeta društva sè svojimi teatraličnimi koncerti. Latinskih pesnij narod ne bode pel, a popeval bode, ker se mu v cerkvi petje preči, umazane kvante, kakor znajo to po Goriškem, in mi smo tega mnenja da to nij koristno niti narodnej izomiki, niti veri, za kojoj imate ljudstvo pridobivati, a nikakor mu je pristudovati. Ribar, mož slavnega spomina, vedoč kaj prija narodu, ustvaril je pesni koje je narod prepeval na polju in v cerkvi, a oholi ceciljci je odmetavajo, rekoč, da take pesni božjo hišo profanirajo. Imena so znana. Le tako naprej, a skoro bčete videti, kamo jo boste zavozili. Odgovorni za to boste vi, kot provzročitelji škandaloznih nastopkov. Mi nijsmo branitelji vere, ker nijsmo za to niti plačani, a z narodnega stališča tako nemškutarsko početje smatramo ko pogibeljno. Ako bode ceciljsko društvo narodno slovensko petje po cerkvah gojilo, uvajalo in pomnožilo, (l. tinščine je že itak preveč), hvaležni mu bodemo in radostni je bodemo podpirali. Tudi mi vemo, kaj je pravo in zatoraj hočemo, da se posluša glas naroda, ki je glas božji, kajti tudi narod je cerkev in druga cerkev se ima to ozirati, sicer nij katoliška, nego rimsko narodna. Niti speči ne mislimo zagovarjati vojaških band na koru ali sličnih fanfarad, pa za ceciljsko cerkveno-latinske zaspanosti baš jednako ne maramo. Cerkev, ki narodu pobožnost greni, ki njemu priljubljene mile pesni pisano gleda, ova cerkev nij mati, je mačeha. „Matere“ katoliške cerkve ta namen gotovo nij. Gospoda ceciljska, nemojte se sklicavati na prašne dekrete, je mnogo dekretov svečeničtvo zadevajočih, ki so velikrat bolj potrebni da se pozabljenosti otmejo — pa brez zamere! Mnogo otrok, ki pravite, da so božja podoba, obojega spola, tava po mestu zapuščenih, ki naposled sprideni polnijo kaznilnice, ki so po duhu in telesu za cerkev in domovino izgubljeni. Evo dela, ki je vredno vašega in našega navdušenja. Bojimo se, da se ceciljsko društvo v ekstremih giblje; naj bi le naše bojazni neopravičene bile. Gospoda, le to vas še prosimo ne vohajte po imenih, da nedolžnih ne natolcujete. To baš nij lepo in pošteno.

Iz St. Jurja na južnej železnici 12. avg. [Izv. dop.] Tukaj smo imeli uradno

nčiteljsko konferenco za okraje celjska okolica, Šmarje in Konjice 7. in 8. t. m. Udeležilo se je te skupščine nad šestdeset oseb, mej temi trinajst dam. — Predsednik g. c. kr. okrajni šolski nadzornik navzočne pozdraveljši, otvori skupščino ob osmej uri zjutraj, v svojega namestnika imenuje g. Kapuna, nadučitelja v Konjicah. V zapisnikarja se pa volita gg. Leitgeb in Regoršek. Po nekaterih menj važnih opazkah preide g. nadzornik k svojim poročilom, koja je v dva dela delil. a) Prečitajo se razni ukazi izišli v tekočem letu in druge posameznosti. Pri tej priliki smo tudi slišali uže dolgo in težko pričakovano novico, da so mej drugimi šolskimi knjigami uže tudi nove slovenske čitanke v tisku. b) G. nadzornik poroča o vseh in pomankljivostih, koje je ob priliki nadzorovanja opazil, ter naposled v obče svojo zadovoljnost izreka; le tri šole nijso zadostile in so za drugimi zaostale.

Temu pa slede razpravljanja pedagogičnih vprašanj in učilni poskusi, kar se je vršilo v nemške in deloma v slovenske besedi, debate so bile jako živahne, in razreševale so se temeljito; v nekateri debati se je res prav lepo število za in proti govornikom oglasilo. G. Kopun je govoril o snagi in redu. G. Leitgeb je v učilnem poskusu obravnaval zgodovinsko podobo „nadvojvoda Ivan“. G. Jurkovič, učitelj v Šmarji poročal je — kakor tudi prejšnja dva v nemškem (!) jeziku — o zbiranju in vrstenji prirodninske tvarine za eno, dva in trirazredne šole. G. Brezovnik je v učilnem poskusu obravnaval konja — na nižji stopinji — slovenski. Gospod Vidič je govoril o napredovalnih tečajih po deželi, in o zaprekah, katere zavirajo osnivanje takovšnih šol.

V posameznosti in razpravljanje debat se ne bom spuščal, ker mislim, da bodo to natančneje popisovali pro — in contra — govorniki.

Več točk dnevnega reda je moralo izostati zaradi pomanjkanja časa.

Zadnji dan popoldne je še g. Grah pri svojem čebelnjaku govoril — v slovenskem jeziku — o panjih, o stroji, za stiskanje medu in o mednej metalnici, o stroji, v katerem se med iz pogač spravlja. Panje, in vse te stroje je govornik sam in po svojih nazorih izdelal prav okusno in pripravno. Naposled je pa tudi svoje poslušalce in poslušalke, kojih je tudi precej bilo, dejansko prepričal, da njegove čebele res „sladek“ med nanašajo.

Temu kratkemu poročilu naj še dodam, da so svojim pohodom zbor počastili gg. vitez Berko predsednik, in dr. Ipavic predsednikov namestnik kmetijske podružnice tukaj, in učitelj Robič iz Ptuja.

Gospod Brko je govoril o namenu in priporočal udeleževanje pri regionalni razstavi v Celju, in podučeval, kako ljudstvo za ta namen pridobiti.

Z omenjeno konferenco bila je tudi spojena razstava učnih pripomočkov, ženskih ročnih del, šolskih in drugih izdelkov učencev in učenk iz vseh šol omenjenih okrajev. Videlo se je marsikaj originalnega — v vsakem obziru, le škoda, da je bilo temu za ogledovanje malo premalo časa odločenega.

Domače stvari.

— (Pred tukajšnjimi porotniki) bodo v tej sesiji kot zatoženci, kakor smo uže poročali, stali nekateri mladeniči iz Kopra, mej njimi dva univerzna dijaka zavolj veleizdaje,

Izdatelj in urednik Maks Armič.

ker so baje veleizdajne plakate v Kopru na zide nabijali. Kot državni pravdnik bode fun-giral g. grof Gleispach iz Gradca, kateri pride nalašč v ta namen v Ljubljano. Zagovarjala za-toženca pa bodeta na njihovo prošnjo gg. ad-vokata dr. Mošć in dr. Zarnik. Pravda pride v prihodnjem tednu na vrsto.

— (Odpovedal) se je svoje službi višje sodnije svetovalec Fr. vitez Gariboldi v Gradci. Odpoved znanega in v svoji stroki izvrstnega delovalca bode obče obžalovati.

— (Vinska letina.) Vročina meseca avgusta je v vinogradih popravila, kar ste hlad in mokrota junija in julija pokvarili bili. Od vseh krajev se sliši, da v vinogradih dosti lepo kaže. Grozdje se uže mehča in je zdravo. Kjer je v južnih krajih se plesnoba prikazala, odpravili so jo z pridnim žveplanjem. Toča je tu pa tam potokla, vendar ne v tako množnih krajih, kakor pretekla leta. Vinska kupčija miruje, samo na Hrvatskem se je kacih 20 tisoč hektolitrov za armado pokupilo. Pri tem so liferanti zopet lep dobiček v žep vtaknili. Slišali smo, da je vojni čerar liferantom vino plačeval iz početka po 21 gld. hektoliter, pozneje po 19 in 17 gld., a ti so ga lahko dobili po 6 do 8 gld.

— (Naznanilo novih slovenskih šolskih knjig.) Kakor izvem iz dobrih virov — tako nam piše slovenski učitelj — do-bimo v kratkem za slovenske ljudske šole nov „Abecednik“ in „Prvo berilo“, oboje v jednom zvezku, ki pride v c. kr. zalogi šolskih knjig na svitlo. — V tiskarnici družbe sv. Mo-hora v Celovcu pa bode za šolsko rabo izšla knjižica pod naslovom: „Domovinoslovje za ljudske šole.“

— („Sloga“.) Odbor političnega društva „Sloge“ je preložil občni zbor na dan 12. se-ptembra t. l.

— (Na koprskem učiteljišči) je delalo menda letos 25 kandidatov maturo, se ve da Slovencev in Lahov skupaj, mej kate-rimi je bilo tudi nekaj eksternistov. Izmej teh 25 je 13 bobro dostalo izpit, 12 je bilo vrženih. Slovenskih kandidatov je bilo letos v 4. letu 6, izmej kojih sta dva padla. Mari res imamo slovenskih učiteljev na izobilje, da se pri izpiti tako strogo postopa? „Soča“.

— (Razstava poljedelskih pri-delkov v Celju) se bo gotovo vršila 5., 6. in 7. okt., in sicer v nekdanjej Lasnikovej tovarni za usnje poleg cerkve sv. Maksimilijana. Slovenski in nemški načit se je začel razpošiljati.

— (Premiranje konj) z državnimi premijami bo 12. sept. v Ptuju, 14. septem-bra v Ljutomeru in 5. okt. v Celju. Za ptuj-ski okraj je odločenih 240 gl., za ljutomerski 340 gl. in za celjski 280.

Listnica uredništva: G. dr. F. P. . . . k v Beču: Mi rabimo izraze „poljski telegraf“ kakor „vojni telegraf“, in menimo, da je prvo in drugo opravičeno. Drugo, ker je bolj umljivo, prvo, ker je vpeljal to besedo naš jedini vojaški pisatelj stotnik g. Komej v svoji učni knjigi „Poljska služba“, (Felddienst), in smo vselej veseli, ako imamo v kakej stroki uže gotovo terminologijo. —

Neznanemu „Indignatus talia pati“: Poizvedeli smo o dotičnej stvari da vedstvo nij pustilo iz zdravstvenih oziror omenjenih prostorov rabiti v znani namen, nego dejalo, da je za to mrtvašnica. Dicezanska postava prelomila se je potem od druge strani iz gole samovoljne svojeglavnosti. Glede vprašanja o umetnem zatiranji ženskega značaja smo vaših misli. Isto tako ozirama „ominozne renoprusi-janke“, ter se čudimo, da nemška aristokratinja nema več takta, nego ga je razodevala v porabi „ekipaže“.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 17. avgusta: 27. 89. 12. 75. 39. V Gradci 17. avgusta: 52. 6. 14. 27. 60.

Tujci.

19. avgusta:

Pri **Slonu:** Grundner iz Kočevja. — Vidie iz Dunaja. — Schiffer iz Maribora. — pl. Gozani iz Zagreba. — Wolf iz Dunaja.

Pri **Maliču:** Podržaj iz Trsta. — Zekoll iz Dunaja. — Demetz iz Prage. — Blachne iz Ribnice. — Loeb iz Dunaja. — Meditz iz Gradca.

Dunajska borza 20 avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	62 gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	64	30	„
Zlata renta . . .	72	50	„
1860 drž. posojilo . . .	111	75	„
Akcije narodne banke . . .	818	—	„
Kreditne akcije . . .	259	20	„
London . . .	115	60	„
Napol . . .	9	27	„
C. kr. cekini . . .	5	51	„
Srebro . . .	100	80	„
Državne marke . . .	57	65	„

Učiteljska služba

je za podeliti z pričetkom novega šolskega leta na ljudske šole v Studenci z letno plačo 500 gold. in z naravnim stanovanjem.

Poredama dokazane prošnje naj se do **15. septembra t. l.** izročajo pri županu občine studenske.

Okrajni šolski svet v Krškem, dne 15. avgusta 1878.

(263—1) Predsednik: Schönwetter.

Štev. 6232.

(262—2)

POZIV.

Od c. kr. okrajne sodnije v Litiji se naznanja:

Na prostovoljno prošnjo Edvarda Koblarja v Litiji se bode njegovo zemljišče v gruntnih bukvah davkarske občine litijske povložno številko 28 in 100, h kateremu tudi hiša, v kateri sodnija uraduje, pripada, **dne 23. avgusta 1878**

dopoludne ob 9. uri v Litiji posamezno po parcelah za skupno izklicno ceno 13.000 goldinarjev prodalo.

Prodajalec gospod Edvard Koblar si je pridržal v 3 dneh kup odobriti.

Kupec mora polovico kupne svote takoj, in polovico v jednom mesecu v sodnijske roke plačati.

Dražbeni pogoji leže pri podpisanej sodniji, in jih sme vsakdo pregledati.

C. kr. okrajna sodnija v Litiji, dne 15. avgusta 1878.

Pijančevanje, tudi v najhujšej meri, ozdravlja pod garancijo, tudi da bolnik za to ne vé, in da se zdravju ne škoduje, iznajdnik **Th. Konetzky**, izdelavec dišav v Berlinu, N. Bernauerstrasse Nr. 99. Vpliv te iznajdbe je zdravstveni zbor preiskaval, in so bolniki pred kr. sodnijami s prisego potrdili. Naj se tedaj naravnost pri meni naroči, in ne zmeni za ponarejevalce. Zahvalna pisma za stonj in franko. (255—2)

Da še hitrejšje izpečam svojo

zalogo podob,

znižujem prejšnjo ceno zopet za 5 %.

Sé spoštovanjem

(260—2)

F. Rudl

Marko Wir empfehlen geschützt.

als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Bettelnlager, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von **M. J. Elsinger & Söhne** in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(159—49)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.